

Notat vedr. Arter og Natur

Projekt navn **Mindre anlæg - E55 Falster, Tingbjerg og Holbæk**
Projektnr. **1100051923**
Kunde **Vejdirektoratet**
Version **1.0**

Udarbejdet af **SLNH**
Kontrolleret af **MEQU**
Godkendt af **SLNH**

Dato 2023/10/20

1 Notat vedr. høringsvar fra Arter og Naturbeskyttelse

Dette notat besvarer bemærkninger fra Arter og Naturbeskyttelses (ANA) i høringsvar vedr. projekt Mindre opgradering af E55 – krydsombygning Gaabensevej/Skovalleen jf. brev af 11. september 2023 (j.nr. 2023-67193).

ANA har følgende bemærkninger til ansøgningen:

1. ANA har kun forholdt sig til 0+ alternativet
2. Henvisninger til kilder og kortbilag, som ikke er medsendt
3. Manglende redegørelser for påvirkning af ændringer
4. Manglende kortmateriale over registreringer af arter af flagermus og padder
5. Er undersøgelsesområdet dækket?

Rambøll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 København S

T+45 5161 1000

I nedenstående afsnit vil der blive redegjort for ANAs bemærkninger i forhold til, hvilken påvirkning ændringerne af rundkørslen ved Gaabensevej/Skovalleen vil medføre på arter og natur. Ændringerne af projektet er holdt op i mod et worst case scenarie i form af 2+2 løsningen fra miljøkonsekvensrapporten, da dette har haft den største påvirkning på arter og natur ud af de tre løsninger.

Der henvises til miljøkonsekvensrapporten for E55¹ ved de enkelte besvarelser, da der tages udgangspunkt i vurderingerne vedrørende arter og natur i miljøkonsekvensrapporten for E55.

Der er henvist til miljøkonsekvensrapporten og kortbilag, samt vedlagt oversigtsskitse, der viser projektændringen for rundkørslen sammen med worst case scenariet (2+2 løsningen), samt afgrænsning af Natura 2000 området mod syd, som blev besigtiget af Habitatvisionen for habitattypen Bøg på muld.

¹ Vejdirektoratet/Sweco, 27/11/2020, Miljøkonsekvensrapport for E55, [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

1.1 Yngle- og rasteområder for padder

Anlægsfasen

2+2 løsningen er kun i berøring med ét vandhul (ID 11, kortbilag 5-03²), som er placeret mellem Skovallen, Viborgvej og Herningvej (syd for rundkørslen ved Gaabensevej/Skovallen). Samtlige vandhuller indenfor undersøgelseskorridoren blev ved feltkortlægningen konstateret uegnede som ynglevandhuller for bilag IV-padder. Der vurderes derfor for 2+2 løsningen, at anlægsarbejdet, der strækker sig over en begrænset periode, vil have en lille effekt på den økologiske funktionalitet for områdets padder³.

Driftsfasen

Da der ikke er egnende ynglevandhuller langs undersøgelseskorridoren, og det meste af korridoren ligger med dyrkede marker enten på den ene eller begge sider, vurderes det for 2+2 løsningen, at der ikke er meget aktivitet af vandrede padder i området. 2+2 løsningen vurderes derfor at have en lille påvirkning i forhold til om økologiske funktionalitet for padder nedsættes væsentligt i området⁴.

0+ alternativ

0+ alternativet ved Gaabensevej/Skovalleen vil kun bestå af en krydsombygning. Der vil derfor ikke være en berøring med vandhullet (ID11) i 0+ alternativet. I forhold til 2+2 løsningen, vurderes der ikke at være nogen påvirkning af yngle- og rasteområderne for padder i hverken anlægs- eller driftsfasen for 0+ alternativet ved Gaabensevej/Skovalleen grundet projektets karakteristika.

1.2 Afskæring af vandringsruter for padder

Driftsfasen

I 2+2 løsningen øges vej-bredden til omkring 20 meter inkl. rabatter. I Bangsebro Skov, som grænser op til rundkørslen ved Gaabensevej/Skovalleen, vil en øgning af vej-bredden ikke medføre en væsentlig ændring af vejens barrierevirkning. Strækningen er indhegnet, og er i dag en uigennemtrængelig barriere for de fleste arter, der ellers vil krydse vejen⁵.

0+ alternativ

Der vil ikke være en udvidelse af vej-bredden ved Gaabensevej/Skovalleen i 0+ alternativet. Strækningen langs Bangsebro Skov er som nævnt indhegnet og fremstår som en uigennemtrængelig barriere for de fleste arter, der ellers vil krydse vejen. Sammenlignet med 2+2 løsningen, vurderes krydsombygningen ved Gaabensevej/Skovalleen ikke at have en påvirkning på padders vandringsruter i 0+ løsningen.

1.3 Risiko for individdrab

Anlægsfasen

Trafik kan påvirke dyrelivet direkte ved trafikdrab af dyr, der prøver at krydse vejen. For 2+2 løsningen øges fartgrænsen ikke generelt, men kun på enkelte strækninger, hvor hastigheden i dag er skiltet til 60 km/t, vurderes der ikke at være en væsentligt øget påvirkning af risikoen for trafikdrab af dyr. Flere af de steder, hvor hastigheden sættes op i 2+2 løsningen, er ved bebyggede områder, hvor støjvold eller skærme beskytter dyr mod at færdes på vejen. Det kan dog ikke udelukkes, at den bredere vej, betyder at flere dyr ikke når over inden de rammes af et køretøj. Det vurderes derfor, at 2+2 løsningen kan

² Vejdirektoratet, kortbilag til miljøkortlægningsrapport, [E55 Miljøkortlægningsrapport Bilag 1_web.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

³ Afsnit '14.3.1.3 Arter, Padder' (s. 176), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

⁴ Afsnit '14.3.2.2. Arter, Padder' (s. 179) [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

⁵ Afsnit '14.3.2.2 Arter, Barrierevirkning' (s. 180), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

have en betydning på individniveau, men at stigningen i antallet af dyr, der trafikdræbes, vil være så lille at påvirkningen på populationsniveau er lille⁶.

0+ alternativ

Krydsombygningen ved Gaabensevej/Skovalleen vil betyde en nedsætning af hastigheden i 0+ alternativet, som kan have en positiv påvirkning, da det vil minimere risikoen for trafikdrab af passerende dyr, da bilisterne vil have større mulighed for at stoppe inden en eventuel kollision. Hastigheden i 0+ alternativet vil ikke blive øget. For at sikre at padder ikke dræbes under anlægsfasen, vil der blive etableret et midlertidigt paddehegn i anlægsfasen. Sammenlignet med 2+2 løsningen, vurderes projektændringerne for krydsombygningen ved Gaabensevej/Skovalleen ikke at have nogen øget påvirkning på risikoen for individdrab, derimod vil antallet potentielt kunne minimeres ved at indarbejde afværge i form af midlertidige paddehegn ved projektet.

1.4 Inddragelse af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §3

Anlægsfasen

For 2+2 løsningen er det kun et af de kortlagte §3 beskyttede områder, der berøres direkte. Der er tale om vandhullet (ID11 – vist på kortbilag 5-03⁷), der ligger indenfor det areal, der er kortlagt som mose. Området blev i 2016 ryddet i forbindelse med byggeri, og har nu, udover vandhullet, ikke karakter af natur. Ved udvidelse i forbindelse med 2+2 løsningen, vil den nordøstlige del af søen ligge indenfor det nye vejtrace og stort set hele søen indenfor det planlagte arbejdsområde. Søen vil derfor blive fjernet, og der vil blive etableret en erstatnings sø i nærheden, hvilket kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3. For 2+2 løsningen vurderes det, at der er en væsentlig påvirkning på søen, men ud fra den betragtning at naturværdien af søen er ringe vil etablering af en tilstrækkelig erstatnings sø betyde, at den generelle påvirkning af områdets naturværdi vil være lille. Der vil ikke være en påvirkning af de øvrige kortlagte §3 beskyttede naturarealer, da de hverken vil blive direkte eller indirekte påvirket af anlægsprojektet for 2+2 løsningen⁸.

Driftsfasen

I 2+2 løsningen er engen i det nordlige Nykøbing Falster (ID 12) og vandhullet med motorvejsanlægget (ID1), som ligger i umiddelbar nærhed til undersøgelseskorridoren. Begge fremgår på kortbilag 5-03⁹. På baggrund af beregningerne af udledning af luftforurenede stoffer (kapitel 11 i miljøkonsekvensrapporten), vurderes det, at 2+2 løsningen ikke vil medføre en ændring i kvælstof-emissionen i grad, hvor det vil have en betydning for de nærværende liggende naturarealer og krydsende vandløb. Der er ikke andre forhold, der vurderes at kunne påvirke de §3-beskyttede arealer indenfor undersøgelseskorridoren for 2+2 løsningen¹⁰.

0+ alternativ

Der vil ikke være inddragelse af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 hverken i anlægs- eller driftsfasen af rundkørslen ved Gaabensevej/Skovalleen som del af 0+ alternativet. Der vil derfor ikke at være en påvirkning af §3 beskyttede natur.

1.5 Inddragelse af arealer omfattet af skovlovens §28

Anlægsfasen

I 2+2 løsningen fældes der træer og buske for at gøre plads til anlægget af vejen. I Bangsebro Skov ligger vejen i fredskov på en 600 meter lang strækning og berører kanten af skoven på den vestlige

⁶ Afsnit '14.3.2.2 Arter' (s. 179), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

⁷ Vejdirektoratet, kortbilag til miljøkortlægningsrapport, [E55 Miljøkortlægningsrapport Bilag 1_web.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

⁸ Afsnit '14.3.1.1 §3-beskyttet natur' (s. 174-175), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

⁹ Vejdirektoratet, kortbilag til miljøkortlægningsrapport, [E55 Miljøkortlægningsrapport Bilag 1_web.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹⁰ Afsnit '14.3.2.1 § 3 beskyttet natur og vandløb' (s. 178), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

side, hvor ca. 1080 m² påvirkes i anlægsfasen for 2+2 løsningen. Fredskovsarealet her er ca. 13,6 ha stort, hvilket betyder, at det er under 1% af fredskovsarealet, der berøres. Nord for Bangsebro Skov ligger vejen med fredskov til den ene side, men fredskovsarealet berøres kun et sted (omkring st. 4/000), hvor ca. 450 m² påvirkes. Der er tale om knap 1% af det samlede areal på knap 5 ha, der berøres. Omkring Flattehave Skov og Boderup Skov vil fredskov også berøres, men disse områder er ikke relevant for rundkørslen ved Gaabensevej/Skovalleen. Samlet påvirkes 3.640 m² fredskov i 2+2 løsningen, og det forventes, at der etableres erstatningsskov i størrelsesordenen 1:2. For 2+2 løsningen vurderes påvirkningen af fredskov at være lille, da der er tale om meget små arealer i forhold til skovenes størrelse og den samlede naturtilstand for skovene som helhed ikke ændres.

Derudover arbejdes der indenfor skovbyggelinjen nord for Bangsebro Skov, hvor der under anlægsfasen for 2+2 løsningen være en midlertidig påvirkning af indsynet til skovbrynet. Ved at tage hensyn til placering af eventuelle arbejdspladser med skurbyer og oplag, vurderes påvirkningen at være ubetydelig. Placering af arbejdsstrukture og lignende indenfor skovbyggelinjen kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven¹¹.

0+ alternativ

Krydset ved Gaabensevej/Skovalleen grænser op til fredskov mod syd og nordøst, samt ved boligområdet mod vest ved Gaabensevej. Den lille inddragelse af fredskov skal ansøges ved Miljøstyrelsen, men vurderes at blive behandlet som omfattet af undtagelse fra krav om erstatningsskov, da arealet er så lille¹². Der vurderes derfor ikke at være en væsentlig påvirkning af ændringen af rundkørslen.

1.6 Flagermus

Anlægsfasen

For 2+2 løsningen er der ikke fundet træer egnet til rast eller yngel for flagermus, der påvirkes af vejudvidelsen. Der er registreret flere arter af flagermus, der benytter bygninger til sommer og/eller vinterkvarter, og det kan ikke afvises, at der i bygninger der skal nedrives, kan forekomme flagermus. Der skal gennemføres flagermusundersøgelser af bygninger før eventuelle nedrivninger, og hvis der registreres flagermus i bygninger, der skal nedrives, skal Miljøstyrelsen inddrages, så de rette foranstaltninger før nedrivning kan træffes¹³.

Driftsfasen

For 2+2 løsningen er det beskrevet, at de påviste flagermusarter af dværgflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus og vandflagermus flyver relativt lavt over terrænet, og derfor er udsat for påkørsler i trafikken. Dværgflagermus er påvist på hele strækningen, mens vandflagermus, pipistrelflagermus og troldflagermus kun er påvist langs den sydlige del af vejstrækningen. For 2+2 løsningen øges hastigheden kun på enkelte strækninger, og der vurderes ikke at være en risiko for øget antal påkørsler af flagermus. De resterende flagermusarter flyver relativt højt, og er ikke i samme omfang udsat for at kolliderer med biler.

Lys har også en påvirkning på flagermus, hvor nogle arter tiltrækkes af lyset, mens lys for andre arter virker afskrækkende. For 2+2 løsningen er der både på nuværende tidspunkt og i de projekterede løsninger alene belysning i kryds og rundkørsler, hvor farten er lidt nedsat. Der vurderes derfor alene at være en ubetydeligt forøget risiko for at påvirke flagermusbestanden ved øget antal påkørte flagermus, hvorfor påvirkningen på arten på populationsniveau vurderes at være lille¹⁴.

¹¹ Afsnit '14.3.1.4 Fredskov, skovrejsningsområder og skovbyggelinjen' (s. 176-177), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹² Afsnit '14.5.1 Påvirkninger i anlægsfasen' (s. 182), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹³ Afsnit '14.3.1.3 Arter, Flagermus' (s. 175-176), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹⁴ Afsnit '14.3.2.2 Arter, Flagermus' (s. 179), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

0+ alternativ

Der skal ikke nedrives nogle bygninger i forbindelse med 0+ alternativet, og der vurderes derfor ikke at være en påvirkning af flagermus i anlægsfasen i forbindelse med det ændrede 0+ alternativ.

Bangsebro Skov rummer vigtige levesteder for flagermus i kraft af mange gamle træer med hulheder, sprækker og spættehuller, men ikke indenfor den zone der kan blive påvirket direkte af projektet. Der inddrages kun enkelte træer, som ikke er flagermusegnede, ved ombygningen af krydset i Bangsebro Skov til rundkørsel, som ligger på den vestlige side af den nuværende vej. Bredøret flagermus og andre flagermus arter påvirkes ikke, da de kun opholder sig på den østlige side af vejen¹⁵. Det nuværende projekt ved Gaabensevej/Skovalleen flyttes længere mod nord, samt en anelse mod vest, og ændringerne vurderes ikke at have en påvirkning på flagermus.

Projektændringerne for krydsombygningen ved Gaabensevej/Skovalleen vurderes derfor ikke at have en påvirkning på flagermus hverken i anlægs- eller driftsfasen sammenlignet med 2+2 løsningen.

1.7 Kortmateriale over registrering af alle arter af flagermus og padder i undersøgelsesområdet

Kortmateriale over registrering af alle arter af flagermus i undersøgelsesområdet

Der er registreret otte arter af flagermus i området langs undersøgelseskorridoren: brunflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, vandflagermus og bredøret flagermus. Sydflagermus, brunflagermus og dværgflagermus forekommer på hele strækningen, og pipistrelflagermus, skimmelflagermus og vandflagermus kun er registreret i Bangsebro Skov. De resterende er kun registreret ved de større skove langs strækningen.

Udover de nævnte arter er det sandsynligt, at langøret flagermus og evt. frynseflagermus kan findes i skovene langs vejen. Derudover kan der være sporadisk forekomst af damflagermus i området langs Tingsted Å ikke udelukkes.

Bangsebro Skov rummer vigtige levesteder for flagermus grundet de mange gamle træer med hulheder, sprækker og spættehuller, men ikke indenfor den zone, der kan blive påvirket direkte af projektet.

Der er vedhæftet kort over registrering af flagermusarterne.

Kortmateriale over registrering af alle arter af padder i undersøgelsesområdet

Der blev ikke registreret ynglende padder i de besigtigede vandhuller, se kort 5-03¹⁶. Der blev registreret en skrubbtudse tæt ved vandhul nr. 5, samt en lille vandsalamander ved vandhullet nr. 6. Vandhullerne blev ved besigtigelsen vurderet til ikke at være egnede som ynglested for padder omfattet af bilag IV, hovedsageligt på baggrund af ringe strukturelle forhold.

Følgende arter af padder og krybdyr er registreret fra området omkring undersøgelseskorridoren: snog, lille vandsalamander, stor vandsalamander (bilag IV), grøn frø, spidssnudet frø (bilag IV), springfrø (Bilag IV), skrubbtudse, skovfirben og stålorm¹⁷.

Udover flagermus og padder er der hverken ved feltkortlægningerne eller ved den supplerende dataindsamling fundet forekomster af andre bilag IV-arter i området omkring undersøgelseskorridoren¹⁸

¹⁵ Afsnit 'påvirkning af natur' (s. 16), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹⁶ Vejdirektoratet, kortbilag til miljøkortlægningsrapport, [E55 Miljøkortlægningsrapport Bilag 1_web.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹⁷ Afsnit '14.2.3.2 Padder og krybdyr' (s. 169), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

¹⁸ Afsnit '14.2.3.3 Øvrige bilag IV-arter' (s. 169), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

1.8 Yngle- og rasteområder udenfor undersøgelsesområdet, herunder tilstedeværelse af bilag IV-arter.

Der er ikke undersøgt for yngle- og rasteområder udenfor undersøgelsesområdet samt tilstedeværelse af bilag IV-arter, da projektet vil arbejde langs den eksisterende vejstrækning. 0+ alternativet består udelukkende af krydsombygninger, hvor anstillingspladsen er placeret i umiddelbar nærhed.

Anstillingspladsen for rundkørslen ved Gaabensevej/Skovalleen fremgår af vedlagt oversigtsskitse. Undersøgelseskorridoren er udlagt som en 200 meter buffer på begge sider af vejtracéet, hvor der er undersøgt for flagermus, padder, rødlistede arter, pattedyr, fugle og invasive arter. Som beskrevet er der registreret flagermus og padder indenfor undersøgelseskorridoren, men derudover er der hverken ved feltkortlægningen eller ved den supplerende dataindsamling fundet forekomster af andre bilag IV-arter i området omkring vejen. Langs Tingsted Å ses der ofte overvintrende vandstær, bjergvipstjert og isfugl, som alle er rødlistede arter. Dog er ingen af disse arter registret som sikre ynglefugle. Derudover er der relativt almindelig forekomst af rådyr, ræv, grævling, hare, pindsvin og husmår langs vejen. Skovmår er registreret fra Bangsebro Skov, men vurderes ikke at forekomme almindeligt i området¹⁹.

For 2+2 løsningen er der ikke fundet træer egnet til rast eller yngel for flagermus på de arealer der påvirkes af vejudvidelsen²⁰. Derudover er samtlige vandhuller indenfor undersøgelseskorridoren ved feltkortlægningen blevet konstateret uegnede som ynglevandhuller for Bilag IV-padder, hvor 2+2 løsningen vurderes at have en lille effekt på den økologiske funktionalitet for områdets padder. Der vurderes generelt ikke at være meget aktivitet af vandrende padder i området. For 0+ alternativet ved Gaabensevej/Skovalleen vurderes der ikke at være en effekt. For 2+2 løsningen arbejdes der yderligere ikke indenfor vigtige levesteder for krybdyr, pattedyr eller fugle, og der vurderes ligeledes at være en lille påvirkning i forhold til den økologiske funktionalitet for områdets arter. For 0+ alternativet ved Gaabensevej/Skovalleen vurderes der ligeledes ikke at være en effekt.

Da der ikke vurderes at være en påvirkning af yngle- og rasteområder indenfor undersøgelseskorridoren, vurderes der derfor ikke at være en påvirkning af disse områder udenfor undersøgelseskorridoren. Da påvirkningen af arter, herunder bilag IV-arter, vurderes at være minimal ved 2+2 løsningen indenfor undersøgelseskorridoren, og krydsombygningen ved Gaabensevej/Skovalleen omfatter en rundkørsel, vurderes der derfor ikke at være en påvirkning af yngle- og rasteområder hverken indenfor eller udenfor undersøgelseskorridoren.

¹⁹ Afsnit '14.2.3 Arter' (s. 166-173), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)

²⁰ Afsnit '14.3.1.3 Arter – flagermus' (175), [E55 Miljøkonsekvensrapport.pdf \(vejdirektoratet.dk\)](#)